

Nytt för sortförsöken 2018 i vårraps var en försöksserie med provning av Clearfieldsorter. Trots torråret kunde sammanlagt 9 bra försök skördas med flera intressanta resultat. Hybriderna gick förhållandevis bättre än normalt och Clearfieldsorten Solar CL landade cirka 13 procent under mätaren, hybriden Majong.

Text: Albin Gunnarson, SFO

Foto: Hans Jonsson, Svensk Frötidning

Brett utbud av vårrapsorter 2019

Cleravo
Nytt ogräsmedel till oljeväxter
Odlingsystemet Clearfield består av odlingsssäkra CL-sorter och Cleravo ogräsmedel med bred effekt.

- God effekt på många problemogräs i våroljeväxter
- Tar bort senap i oljeväxter
- Flexibel behandlingstidpunkt
- Kombinerad jord- och bladeffekt
- Alltid i kombination med ett CL-utsäde (Clearfield-utsäde)

www.agro.basf.se

BASF We create chemistry

Clearfield

Ger säkrare försök. Sortförsöken med Clearfieldsorter behandlas med herbiciden Cleravo och kan därför ligga på jordar med högre ogrässtryck, t.ex. mulljordar. Cleravos goda ogräseffekt säkerställer bra försök.

Sett till arealen fick den svenska vårrapsodlingen 2018 ett lyft. Torkan slog till, men generellt klarade sig vårrapsen lite bättre än höst-rapsen. Utifrån erfarenheter av lite mer normala torrår vet man att vårraps klarar sig relativt sett bättre än spannmål. Men trots det är förstås tappet på 500–600 kilo per hektar i medeltal mot normalskörd en stor skördeförlust. Men torkan 2018 var extrem över hela Europa och det är bara att försöka lägga 2018 bakom sig.

Hybriderna klarade sig bättre

SFO har mycket noggrant studerat fältförsöken och varenda märklig avvikelse i dessa, vilket resulterat i att vi kan redovisa säkra resultat från 5 försök med konventionella vårrapsorter (tabell 1) och 4 försök med Clearfieldsorter (tabell 3). Skördenivåerna blev lägre än förväntat på grund av torkan, men man kan ändå läsa ut en del intressanta sortskillnader.

Ett tydligt resultat är att samtliga 3 linjesorter placerade sig i botenskiktet, cirka 10 procent under mätaren Majong (tabell 1). Det tyder på att hybriderna klarade torkan lite bättre eftersom linjesorten Mosaik annars brukar kunna slå sig in tätt bakom hybriderna. Nu hal-

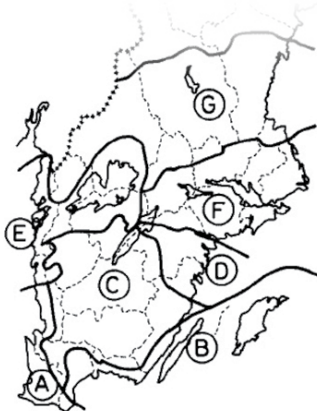
kar Mosaik efter, vilket ligger i linje med vad man kan förvänta sig: att hybrider ska prestera bättre under stressade situationer.

Clearfield med i provning

2018 var också första året Clearfieldsorter (CL-sorter) provades officiellt i Sverige. Inför våra provningar uppgavs sorterna ligga ungefär 10 procent efter vanliga sorter i avkastning. I årets försök landade CL-mätaren Solar CL signifikant 13 procent efter mätaren Majong (tabell 1). Kommande försöksår får utvisa om detta är ett korrekt avstånd mellan Solar CL och mätaren i vårraps.

Tittar vi på flerårsmedeltal (tabell 1) så ligger Lumen och Lexus över mätaren som riksgenomsnitt, men det gör de även när vi tittar i de mer traditionellt starka vårrapsområdena i Mellansverige. Men generellt sett så är det jämnt kring mätaren i D-F området där merparten av försöken ligger. Lumen, Lexus, Makro och Builder ligger alla över Majong i avkastning. Linjesorten Mosaik hamnar nu signifikant under mätaren.

När det gäller Clearfieldsorterna så kan Solar CL ses som en brygga till serien med fler Clearfieldsorter (tabell 3). För närvarande finns det bara 4 försök från 2018 att stödja sig

på, men sorten Contra CL från NPZ sticker ut och har avkastat 6 procent bättre än Solar CL. Den faktiska skördenivån i kilo i försöken är likvärdig med konventionella sorter, men då ligger försöken också på helt andra platser. Clearfieldsorterna är behandlade med Cleravo och ligger ibland på lite mer mullrika jordar där konventionella sorter kanske skulle klara sig sämre beroende på ogrästrycket. Valet av konventionell sort eller Clearfield bör därför grunda sig mer på fältets egenskaper, främst i form av ogräsförekomst, än på sorttypens individuella avkastningsnivå.

Lurig bedömning av tidighet

Man kan förvillas att tro att Clearfieldsorterna mognar tidigare, men då får man inte glömma att vi bara har ett års försök med Clearfield. 2018 mognade Clearfieldsorterna i medeltal på 110 dagar medan de konventionella mognade på 106 dagar. Alltså mognade Clearfieldsorterna 4 dagar senare än de konventionella, men återigen: de låg i andra fält, kanske med högre mullhalt och lite mer markfukt. Men Solar CL var ändå 2 dagar tidigare än sortmedel när den låg i OS 1 tillsammans med konventionella sorter.

Stjälkstyrkan är högst i Lexus och Mirakel och låg i Brander (tabell 2). Makro och Lumen har långa stjälkar men de har också sorternas bästa oljehalt.

För sådd våren 2019 ligger fortfarande Lumen, Lexus och Builder i topp tätt över mätaren Majong. En uppstickare är Lagonda från NPZ. Vi får se om även den dyker upp i Sverige till våren. ●

Sortförsök i vårraps 2014–2018

Område	2018		2014–2018			
	A-F		D+E		F	
	Råfett kg/ha rel.	Antal	Råfett kg/ha rel.	Antal	Råfett kg/ha rel.	Antal
Majong H	2880 kg frö/ha 1244 (100)	5	2960 kg frö/ha 1280 (100)	12	2420 kg frö/ha 1170 (100)	14
Builder H	110	5	100	12	103	14
Lagonda H	108	5				
Lumen H	108	5	98	4	109	7
Lexus H	106	5	104	8	102	10
Sunder H	103	5	98	12	98	14
Brander H	103	5	97	8	98	10
Makro H	100	5	97	12	104	14
Mirakel H	97	5	99	12	100	14
Cornelis H	95	5	99	8	94	10
Fergus	93	5	97	3	94	4
Solar CL	87	5				
Mosaik	83	5	94	12	94	14
SW X2902	63	5	75	3	68	4

Tabell 1. Resultat vårrapssorter 2014–2018. H = hybrid сорт, CL = Clearfieldsort.

Sortegenskaper vårraps 2014–2018

	Mognad dagar	Stjälklängd cm	Stjälkstyrka 0–100	Råfett %	Tusenkorvikt gram
Majong H	120	114	73	48,2	5,1
Mirakel H	119	115	80	48,4	4,6
Mosaik	121	111	75	47,8	5,1
Makro H	122	119	79	48,8	5,1
Lumen H	119	118	70	48,9	4,5
Builder H	120	117	76	48,2	4,8
Sunder H	121	114	73	48,5	4,7
Lexus H	121	114	82	48,5	4,7
Cornelis H	120	115	79	47,2	4,6
Brander H	120	115	66	47,8	4,6
Fergus	121	111	79	48,7	4,8

Tabell 2. Vårraps sortegenskaper 2014–2018, område A–F, H = hybrid сорт

Sortförsök, vårraps, Clearfieldsorter 2018

	Avkastning		Egenskaper			
	Råfett kg/ha rel. tal	Antal	Mognad dagar	Stjälklängd cm	Stjälkstyrka 0–100	Råfett %
Solar CL	2980 kg frö/ha 1270 (100)	4	107	113	80	46,8
Cultus CL	96	4	110	119	98	47,1
KWS Ingmar CL	74	4	110	126	98	44,8
Cebra CL	96	4	109	122	94	47,3
Contra CL	106	4	111	124	82	48,2
SW16SN423 CL	99	4	113	132	95	46,7
SW U2890 CL	97	4	111	118	94	46,5

Tabell 3. Resultat Clearfieldsorter vårraps 2018, område A–F